

gicky vnímají spíš jako nástroj schopný odhalit jejich protiprávní jednání, tedy v rovině vůči své osobě represivní, a nikoli jako nástroj chránící je před nezodpovědným chováním jiných účastníků silničního provozu, tedy v rovině preventivní. Z tohoto, v jistém smyslu psychologického, aspektu vyplývá i občasné žehráni na způsob používání těchto technických prostředků policisty při dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu. Předmětem kritiky bývá nejčastěji skrývání radarů umístovaných vedle pozemní komunikace, aby si jich projíždějící řidiči nevšimli, jejich umístování na místech, kde případné překračování rychlosti z hlediska hodnocení řidičů není nebezpečné apod.

V zájmu objektivit je možno připustit, že občas v konkrétních situacích jsou tyto „morální námítky“ proti způsobu používání uvedených technických prostředků relativně i oprávněné, vzhledem k tomu, že například na nebezpečnějších úsecích nebo v nebezpečnějších situacích není naopak kontrola dodržování pravidel silničního provozu prováděna vůbec nebo je prováděna nedostatečně. Samozřejmě však, že toto „pochopení“ pro uváděné námítky nemůže být právního charakteru, neboť pravidla silničního provozu jsou povinni dodržovat účastníci silničního provozu vždy, a nikoli pouze tehdy, kdy to sami na základě svého osobního hodnocení konkrétní situace považují za potřebné. Využívání těchto technických prostředků má přitom pro účastníky silničního provozu i v té nejobecnější rovině důležitý právní význam. Objektivností zjištění skutečné situace a zdokumentováním zjištěného stavu totiž chrání ty účastníky silničního provozu, kteří jednají v souladu s pravidly silničního provozu, před případným omylem policisty při hodnocení konkrétní dopravní situace na základě jejího subjektivního smyslového posouzení nebo i před případným zneužitím pravomocí ze strany policisty při dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu. Ovšem na druhé straně pro toho účastníka, který porušil pravidla silničního provozu, představují důkaz, který lze těžko zpochybnit, případně vůči policistovi „uhádat“ a vyhnout se tak odpovědnosti a příslušné sankci. Odhlédneme-li tedy od jednotlivostí, jež jsou v konkrétních případech způsobu použití těchto technických prostředků vytýkány, lze obecně konstatovat, že jejich využívání při dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu je potřebné a jeho účinek ve smyslu zvyšování bezpečnosti silničního provozu je kladný. Užívání uvedených technických prostředků je rozšířeno v celé západní Evropě, kde je rovněž hodnoceno jako výrazný příspěvek ke zvyšování bezpečnosti silničního provozu.

Přepravní řády dnes

JUDR. PETR ZIMA

Pod pojmem přepravní řád je obecně chápán právní předpis nižší právní síly vydávaný orgánem výkonné moci (buď vládou nebo příslušným ministerstvem), jehož obsahem je především úprava podmínek přepravy.

Problematiku koncepce přepravních řádů je třeba posuzovat ze dvou hledisek:

a/ z hlediska stávajícího stavu právního řádu,

b/ z hlediska eventuálního vývoje přepravního práva u nás.

Při obou přístupech je třeba neustále posuzovat otázku, do jaké míry je u vztahů při přepravě nezbytná úprava právním předpisem, a do jaké míry lze ponechat řešení přepravních podmínek na vůli smluvních stran přepravní smlouvy.

Přepravní řády a občanský zákoník

Budeme-li definovat přepravní podmínky jako předpisy upravující vztahy mezi dopravcem a přepravcem a vznikající za účelem provedení přepravy, zjistíme, že některé vztahy jsou upraveny přímo zákonem, pro jiné zákon předpokládá regulaci předpisem nižší právní síly a zbývající vztahy jsou ponechány smluvní úpravě.

Dřívější občanskoprávní úprava

Do doby přijetí novely občanského zákoníku, tj. do konce r. 1991 byla situace následující:

Přepravní řády upravovaly základní přepravní podmínky pro jednotlivé druhy dopravy a v rámci zákona upravovaly práva, povinnosti a odpovědnost účastníků přepravněprávních vztahů. Těmito účastníky byli provozovatelé železniční, silniční, městské, vodní a letecké dopravy na jedné straně a cestující v osobní přepravě, resp. v nákladní přepravě přepravci (odesilatelé a příjemci zásilek) na straně druhé. Přepravní řády vydávalo federální ministerstvo dopravy formou vyhlášek publikovaných ve Sbírce zákonů.

V dřívější právní úpravě se vyskytoval pojem „zvláštní přepravní předpisy“ – viz § 319 a „přepravní služby“ – § 307 obč. zák. ve znění platném před lednem 1992. Nynější znění občanského zákoníku pojem „přepravních služeb“ opustilo.